

wes | research & strategy
eye-opening • together • results

eye-opening • together • results

Analyse competenties
knelpuntberoepen

Onderzoek in 2014 uitgevoerd door wes research & strategy in opdracht van Euregio Scheldemond

Inhoud presentatie

- Doel
- Methodologie
- Selectie knelpuntberoepen
- Vergelijking onderwijssystemen in Vlaanderen en Nederland
- Opleiding verzorging / verzorgende IG
- Opleiding lassen-constructie / basislasser
- Algemeen besluit

Doel onderzoek

- Arbeidsmobiliteit in de grensregio bevorderen door:
 - het vergelijken van Vlaamse en Nederlandse opleidingen op vlak van competenties
 - bij voorkeur opleidingen die toeleiden tot knelpuntberoepen
 - het inzichtelijk maken van hoe een aanvullende opleiding eventuele verschillen kan helpen overbruggen
 - het dissemineren van de onderzoeksresultaten

Methodologie

- Eerste selectie knelpuntberoepen via bevraging werkgeversorganisaties en arbeidsbemiddelaars in de drie provincies
- Definitieve selectie door stuurgroep
- Selectie opleidingen die toeleiden tot deze knelpuntberoepen
- Zoeken naar overeenkomsten in competenties in deze opleidingen via:
 - Leerplannen en kwalificatiedossiers van de opleidingen
 - Individuele gesprekken met scholen
 - Gezamenlijk gesprek met de verantwoordelijken voor de opleiding binnen de geselecteerde scholen (telkens 1 school per provincie)

Met dank aan:

Scalda, Zeeland – Koninklijk Atheneum Zelzate – OLV Ter Duinen, campus Heist – VTI Brugge – Lyceum aan de Stroom, Temse

Selectie knelpuntberoepen

- Keuze voor technisch beroep en zorgberoep, aangezien in beide aanzienlijke knelpunten
- Keuze voor beroepen op lagere niveaus, geen hogeschoolopleidingen

	Technisch beroep	Zorgberoep
Vlaanderen	Lassen-constructie (3 ^{de} graad bso)	Verzorging (3 ^{de} graad bso)
Zeeland	Basislasser (mbo niveau 2)	Verzorgende IG (mbo niveau 3)

Vergelijking onderwijssystemen

Secundair onderwijs Vlaanderen

DERDE GRAAD

7	Vorbereidend jaar Hoger Onderwijs	Specialisatiejaar KSO (Se-n-Se)	Specialisatiejaar TSO (Se-n-Se)	Specialisatiejaar BSO
6	ASO	KSO	TSO	BSO
5	ASO	KSO	TSO	BSO

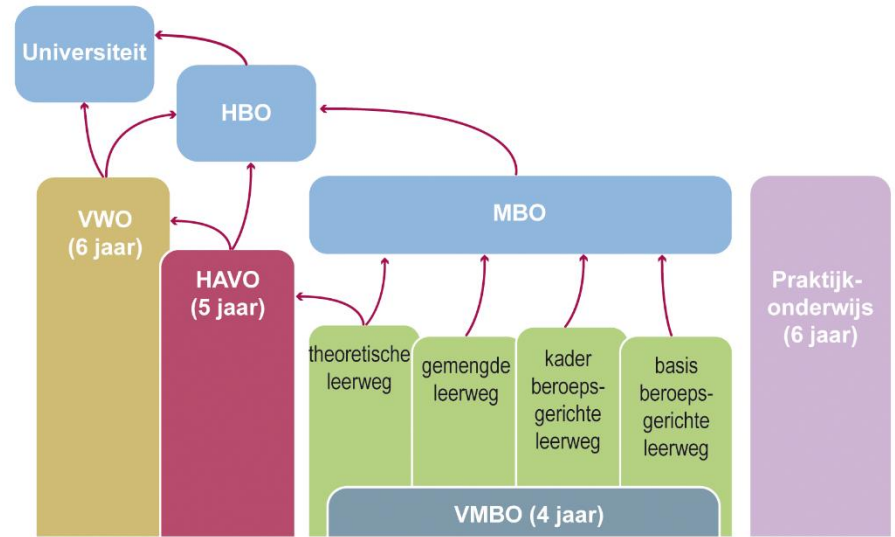
TWEEDE GRAAD

4	ASO	KSO	TSO	BSO
3	ASO	KSO	TSO	BSO

EERSTE GRAAD

2	Tweede leerjaar van de eerste graad		Beroepsvoorbereidend leerjaar (BVL)
1	Eerste leerjaar A		Eerste leerjaar B

Voortgezet onderwijs Nederland

Europees kwalificatieraamwerk

Kwalificatieniveau	Onderwijskwalificatie Nederland	Onderwijskwalificatie Vlaanderen
1	VMBO-BL en MBO-1	Lager onderwijs
2	VMBO-KL en VMBO-GL en VMBO-TL en MBO-2	Tweede graad bso
3	MBO-3	Tweede leerjaar derde graad bso
4	MBO-4 en HAVO en VWO	Derde graad aso, tso, kso; zevende jaar bso
5	Associate degree	Graduaat (HBO5)
6	Bachelor, Universiteit (WO) en Hogeschool (HO)	Bachelor, Universiteit en Hogeschool
7	Master, Universiteit (WO)	Master, Universiteit
8	Doctor en Medisch Specialist	Doctor

Opleiding verzorging / verzorgende IG

Gelijkenissen	Verschillen
INSTAPVEREISTEN min of meer op zelfde niveau	AUTONOMIE EN VERANTWOORDELIJKHEID: verzorgenden IG dragen zelf eindverantwoordelijkheid over hun handelen. Een verzorgende in Vlaanderen staat daarentegen altijd onder verwijderd toezicht van een verantwoordelijke en draagt nooit de eindverantwoordelijkheid
Zelfde KWALIFICATIENIVEAU (derde graad bso/mbo-3) volgens Europees kwalificatieraamwerk (niveau 3)	Een verzorgende IG mag een hele reeks van VERPLEEGTECHNISCHE HANDELINGEN uitvoeren. Een verzorgende in Vlaanderen mag dit niet. De verpleegkundige handelingen van een verzorgende IG komen min of meer overeen met wat afgestudeerden met een HBO5 diploma (gegradueerden) in Vlaanderen mogen doen
Opleidingen hechten heel veel belang aan VERZORGENDE TAKEN EN ZORGHANDELINGEN	COMPLEXITEIT TAKEN: groter bij verzorgende IG (functioneren autonoom, zorg kan variëren in complexiteit) dan bij verzorgende in Vlaanderen (functioneren in eenvoudige situaties, onder verantwoordelijkheid van een verpleegkundige).
	DOELGROEPEN: kinderen behoren niet tot de doelgroep van verzorgenden IG, wel tot de doelgroep van verzorgenden in Vlaanderen
	DUUR OPLEIDING: 2 jaar in Vlaanderen – 3 jaar in Zeeland opmerking: meeste leerlingen in Vlaanderen starten na hun opleiding verzorging nog een zevende jaar
	Meer STAGE in Zeeland

Opleiding lassen-constructie / basislasser

Gelijkenissen	Verschillen
DUUR opleiding (2 jaar)	<p>AANPAK opleidingen: In Vlaanderen wordt de opleiding grotendeels in de school zelf gegeven, en is de interactie met het bedrijfsleven beperkt. In Zeeland wordt de opleiding basislasser enkel aangeboden via de beroepsbegeleidende leerweg. Dit betekent dat de leerlingen slechts één dag in de week op school zitten. De andere vier dagen werken ze in een bedrijf via een leer-arbeidsovereenkomst. Dit maakt dat de bedrijven mee verantwoordelijk gemaakt worden voor de opleiding en dat ze mee helpen om de basislassers een goede opleiding aan te bieden</p>
INHOUD OPLEIDING (aanleren verschillende lastechnieken)	<p>LASCERTIFICATEN: Afgestudeerde basislassers in Zeeland hebben bovenop schooldiploma twee lasdiploma's niveau 2 NIL op zak. Afgestudeerden lassen-constructie in Vlaanderen kunnen geen erkende lascertificaten voorleggen</p>
	<p>INSTAPVEREISTEN in Vlaanderen hoger dan in Zeeland (volgens Europees kwalificatieraamwerk)</p>
	<p>Verschillend KWALIFICATIENIVEAU volgens Europees kwalificatieraamwerk (3de graad bso = niveau 3 / mbo-2 = niveau 2)</p>
	<p>Meer STAGE en praktische ervaring in Zeeland</p>

Algemeen besluit

- **Verzorgenden** in Vlaanderen zullen op een aantal vlakken (verantwoordelijkheden, verpleegtechnische handelingen) tekortschieten als ze een functie als verzorgende IG in Nederland zouden invullen
- Het aanpakken van deze verschillen via aanvullende opleiding van de Vlaamse verzorgenden is moeilijk haalbaar
 - In België wordt bij koninklijk besluit geregeld welke kwalificaties nodig zijn om verpleegtechnische handelingen te mogen uitvoeren. Deze handelingen zijn niet toegelaten voor verzorgenden

Algemeen besluit

- Volgens het Europees Kwalificatieraamwerk: **basislasser** in Zeeland lagere kwalificatie dan **lasser-constructeur** in Vlaanderen
- Competenties blijken nochtans sterk overeen te komen
- Het feit dat een basislasser beschikt over erkende lascertificaten maakt dat zijn profiel beter zal aansluiten bij de verwachtingen van het bedrijfsleven
- **Geen behoefte aan aanvullende opleiding** aan één of beide zijden van de grens
- Het **verwerven van lascertificaten** tijdens de opleiding zou een belangrijke meerwaarde zijn voor de leerlingen in de **Vlaamse opleiding lassen-constructie**

Aanbevelingen

- Voor technische functies: intensifiëren samenwerking tussen scholen en bedrijfsleven in Vlaanderen
- Meer informatie-uitwisseling en meer grensoverschrijdende samenwerking tussen scholen
 - Uitwisseling van leerlingen
 - Stageplaatsen over de grens
 - Grensoverschrijdend overleg rond bepaalde opleidingen
 - Vergelijking van competenties voor andere beroepen

ANALYSE COMPETENTIES
KNELPUNTBEROEPEN

wes | research & strategy
eye-opening · together · results

[December 2014] Studie uitgevoerd in opdracht van Euregio Scheldemond

Bedankt voor uw aandacht!

Tanja Termote
Senior researcher

T +32 50 36 71 35
tanja.termote@wes.be

wes research & strategy
Baron Ruzettelaan 27
8310 Brugge
T +32 50 36 71 36
F +32 50 36 31 86
🐦 wesstrat
✉ info@wes.be
www.wes.be